

Május 4-én *Vincent van Gogh feketén – fehéren* címmel új kiállítás nyílt a pécsi Vasváry-házban. A tárlaton a világhírű művész 1877-1890 között készült ötven heliogravűrjét (fénynyomatát) csodálhatjuk meg. A kiállítás május 5-től október 31-ig tekinthető meg.

Ahogy a polgári rétegekben növekedett az igény, hogy neves művészek eredeti képeit birtokolják, úgy növekedett az igény a nyomdagrafikai művek iránt, mely a művészek számára további lehetőséget nyitott műveik terjesztésére, és további megélhetési forrást is biztosított.

A különböző nyomdatechnikák soraiban (rézmetszet, fametszet, rézkarc, litográfia, majd szitanyomás és offsetnyomás) a heliogravűr különleges szerepet játszik. Az aquatinta vagy foltmaratásos eljárás továbbfejlesztéseként jött létre, és az egyes motívumok exakt ábrázolását biztosítja. Párizsban és Londonban már az 1850-es években megjelentek az első heliogravűr nyomtatások. Amand Durand, korának vezető francia rézmetszője kifejlesztett egy eljárást, mely által a tönkrement vagy eltűnt rézlemezek restaurálhatóvá, ill. rekonstruálhatóvá váltak.

Ugyanakkor a kor fényképtechnikájához hasonlóan itt is felmerült a probléma, hogy hogyan lehet a fekete- és szürkeárnyalatokat úgy visszaadni, hogy a képek minősége egy magas nyomásszámnál is megmaradjon. A fennálló aquatinta technikát a cseh festő, fényképész és

grafikus Karel Klic (1841 –1926) fejlesztette tovább. Klic 1879-ben fejlesztette ki a heliogravúr azon eljárási formáját, melyet ma is ismerünk.

A pécsi kiállítás anyagáról

A Vincent van Gogh feketén – fehéren című kiállításon megtekinthető rajzokat Hydde Nieland (1853 – 1931) műgyűjtő 1892-ben vásárolta a hágai van Gogh-kiállításon. Az itt kiállított heliogravűröket az utrechti Versluys en Scherjon nyomda készítette 1905-ben a dodrechti múzeum megnyitójára, de a gyűjtemény sosem került árusításra. Ez az első portfólió van Gogh heliogravűrjeiből, melyet kizárólag magánhasználatra készítettek.

Az 1877 és 1890 közötti időszakban Vincent van Gogh több mint ezer rajzot készített. Mivel a művész számára a rajzolás nem csak időtöltésnek számított, hanem a saját művészi készségeit fejlesztő eszköznek is, általánosan feltételezhető, hogy ennél még jóval többet rajzolt. A legtöbb vázlat elveszett, valószínűleg a művész maga semmisítette meg őket.

Van Gogh rajzait nagyra becsülik műértő körökben, mert egy bizonyos archetipikus feszültséget hordoznak kompozíciójukban. Különböző eszközökkel kísérletezett: grafitval, vörös krétával, színceruzával, fekete és kék krétával. Néha kevert technikával is dolgozott. Amíg olajfestményeire az intenzív fények és erős színek jellemzőek, addig a rajzok esetében nem

vonják el a színek a közönség figyelmét.

Sok rajz egy olajfestmény vázlataként készült, néhány csupán saját készségeit fejlesztő tanulmányként, egyeseket pedig olajfestményei alapján készítette, hogy így leveleiben megmutathassa öccsének az elkészült képeket.

Van Gogh rajzai olyanok, mint egyfajta szemek, melyek látják és felismerik a világot, olajfestményei pedig a világnak egy olyan szépségét ábrázolják, amilyennek lennie kéne. A művész festményei mára nagyon népszerűek, ugyanakkor van Gogh egyben a rajzolásnak is nagy mestere volt.

A megnyitó ünnepségen **Bognár László**, Pécs MJV Kulturális és Köznevelési Bizottságának elnöke mondott köszöntő beszédet. Miután méltatta a világhírű alkotót és a különleges kiállítást, kifejtette, hogy a tárlatnak otthont adó Janus Pannonius Múzeum rendelkezik a vidéki múzeumok közül a legjelentősebb gyűjteménnyel, nagyon jelentős az intézmény a megyeszékhely művelődésében, tudományos életében, s a közösségszervezésben betöltött szerepe. Ez jelenti az alapját annak az összesen több mint kétmilliárd forintos támogatásnak, amellyel a pécsi múzeumhálózatot fejlesztik a jövőben.

A *Vincent van Gogh feketén – fehéren* című kiállítás – melyen a világhírű művész 50 heliogravúrijét csodálhatjuk meg – május 5-étől 2017. május 5-től október 31-ig tekinthető meg a pécsi Vasváry-házban (Pécs, Király u. 19.) keddtől szombatig 10 és 16 óra között.

Forrás: JPM